

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ

Ενότητα: **1. Εισαγωγή**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ

Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

ΑΓΡΙΝΙΟ

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά **ΠΠ**
μαθήματα

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ

**Καθηγητής
Βιολογίας – Κυτταρικής Βιολογίας**

Επικοινωνία:

<http://www.env.upatras.gr/people/profiles/id/52>

 264107-4115

 dmatthop@upatras.gr

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπητές φοιτήτριες και φοιτητές,

Στο πλαίσιο του γνωστικού αντικειμένου της Περιβαλλοντική Ηθικής, θεωρώ ότι αρχικά θα πρέπει να κατανοήσεις κάποιες βασικές έννοιες, έτσι ώστε, όταν θα αρχίσεις να μελετάς θέματα που άπτονται της Περιβαλλοντικής Ηθικής, να είσαι σε θέση να αντιληφθείς τους λόγους για τους οποίους είναι χρήσιμο να εμβαθύνεις περισσότερο πάνω σε αυτά και να μην τα δεις επιφανειακά. Υπάρχουν σημαντικοί λόγοι για τους οποίους αξίζει να περάσεις περισσότερο χρόνο μελετώντας τα. Μόνος σου θα μπορέσεις να διαπιστώσεις τους λόγους αυτούς, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχεις κατανοήσει σε βάθος το τί είναι περιβάλλον, ποιά η σχέση του ανθρώπου με αυτό και με ποιό τρόπο έχει ο άνθρωπος πορευτεί μέσα σε αυτό από τότε που εμφανίστηκε στο προσκήνιο.

Βασική πηγή για τις έννοιες που παρατίθενται στη συνέχεια αποτέλεσε το εξαιρετο βιβλίο «Λεξικό της Φιλοσοφίας» του καθηγητή της Φιλοσοφίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κυρίου Θεοδόση Πελεγρίνη.

Προσωπικά είχα την τύχη να αποκτήσω το βιβλίο αυτό ως δώρο από ένα αγαπητό και σεβαστό συνάδελφο. Ανατρέχοντας στις σελίδες του βιβλίου αυτού διαπίστωσα ότι πολλές από τις έννοιες που σταδιακά είχα κατανοήσει, από την εμπειρία μου και την ενασχόλησή μου με την έρευνα σε ορισμένους τομείς της Βιολογίας, αποτελούσαν βασικές έννοιες της Φιλοσοφίας. Εκείνο που μου προσέφερε η μελέτη των εννοιών αυτών, μέσα από τις σελίδες αυτού το βιβλίου, ήταν μια συστηματική ταξινόμηση και καλύτερη κατανόησή τους.

Θέλω να πιστεύω ότι και εσείς αν χαρίσετε στον εαυτό σας λίγο από τον ελεύθερο χρόνο σας και τον δαπανήσετε με το να ανατρέξετε σε αυτές τις έννοιες, που αποσπασματικά σας παρουσιάζω στις επόμενες σελίδες, θα ωφεληθείτε όχι τόσο ως ηθικά πρόσωπα, αλλά όσο στον τομέα της ηθικής σας προσωπικότητας και ενδεχομένως αύριο, στην επαγγελματική σας ενασχόληση με τη διαχείριση του περιβάλλοντος, να είστε πιο καλά προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσετε προκλήσεις που

να απαιτούν να λάβετε αποφάσεις πάνω σε διλήματα που θα άπτονται των προσωπικών σας επιλογών. Εκείνο που θα πρέπει να κατανοήσετε και να το έχετε διαρκώς μέσα στο νου σας είναι το γεγονός ότι, για πολλές από τις έννοιες που θα αντιμετωπίσετε στις επόμενες σελίδες, ο προσδιορισμός τους και η αποδοχή τους μπορεί να μην έχουν την ίδια ισχύ κάτω από τα διάφορα κοινωνικο-πολιτικο-θρησκευτικά συστήματα με τα οποία βρισκόμαστε καθημερινά αντιμέτωποι. Να είστε προετοιμασμένοι να υπερασπιστείτε τις πεποιθήσεις σας, αλλά συγχρόνως να μην απορρίψετε τις πεποιθήσεις των συνομιλητών σας απλά γιατί έχουν κάποιες άλλες απόψεις. Σεβαστείτε τις απόψεις τους και φροντίσατε να κάμετε τους πλέον λογικούς συμβιβασμούς καθόσον η καθημερινότητά μας δεν είναι τίποτε περισσότερο από μια εύθραυστη ισορροπία στην οποία καλούμαστε να ακροβατούμε.

Μη σας διαφεύγει της προσοχής το γεγονός ότι από αρχαιοτάτων χρόνων οι άνθρωποι ασχολήθηκα με τον προσδιορισμό κάποιων από τις έννοιες που περιγράφονται στις επόμενες σελίδες, σε μία προσπάθεια να συμβιβάσουν την καθημερινότητά τους μέσα σε ένα κατά το μάλλον ή ήττον αφιλόξενο περιβάλλον, για τις ιδιαίτερες ανησυχίες τους. Να έχετε υπόψη σας ότι αυτό που αποκαλούμε περιβάλλον δεν είναι τίποτε περισσότερο από μια άλλη εξίσου εύθραυστη ισορροπία στην οποία συμμετέχοντες είναι το σύνολο της αβιοτικής και βιοτικής συνιστώσας του.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον έχουν εμφανιστεί στο πέρασμα του εξελικτικού χρόνου εκατομμύρια διαφορετικών οργανισμών οι οποίοι προσπαθούσαν να επιβιώσουν κάτω από διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες. Όσοι από αυτούς είχαν τη δυνατότητα να προσαρμόζονται στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες επετύγχαναν να δώσουν απογόνους. Το αποτέλεσμα της δικής τους επιτυχίας το έχετε σήμερα μπροστά στα μάτια σας. Είναι το σύνολο των επί της γης σήμερα διαβιούντων οργανισμών. Όλοι ανεξαιρέτως οι οργανισμοί αυτοί προσπαθούν να δώσουν στους απογόνους τους την δυνατότητα και αυτοί να ζήσουν αρμονικά με τους υπόλοιπους οργανισμούς που συνυπάρχουν.

Την ιδιαίτερη ικανότητα που διαθέτει το ανθρώπινο γένος, έναντι των υπολοίπων οργανισμών για τους οποίους δεν μπορούμε να γνωρίζουμε κατά πόσον και αυτοί τη διαθέτουν, εκμεταλλεύσου την με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ώστε οι αυριανοί

απόγονοί μας να έχουν και αυτοί τη ευκαιρία να ζήσουν αν όχι με καλύτερες συνθήκες από αυτές που σήμερα αντιμετωπίζουμε στο περιβάλλον μας τουλάχιστον κάτω από τις ίδιες συνθήκες και όχι κάτω από χειρότερες. Να έχεις πάντα σε πρώτο πλάνο τα πολύ σοφά λόγια που αναφέρεται ότι είπε ο κατά τα άλλα απολίτιστος αρχηγός των Ινδιάνικων φυλών της Βόρειας Αμερικής των Suquamish και Duwamish, Seattle, προς τους απεσταλμένους του τότε πολιτισμένου Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής Franklin Pierce, όταν γίνονταν οι διαπραγματεύσεις για την αγορά της γης που ανέκαθεν κατείχαν οι Ινδιάνοι «... Αυτή τη γη δεν την κληρονομήσαμε από τους γονείς μας, αλλά τη δανειστήκαμε από τα παιδιά μας ...». Επίσης να έχεις κατά νου και τα λόγια του σύγχρονου φιλοσόφου, του αιώνα που ζούμε, Fritjof Capra «... Οι αρχαίοι είχαν τάξει σαν στόχο της επιστήμης την απόκτηση σοφίας, την κατανόηση της φυσικής τάξης και την προσπάθεια της εναρμόνισης της ανθρώπινης ζωής με τη φύση. Καλλιεργούσαν με άλλα λόγια την επιστήμη “για τη δόξα του Θεού”. Από την εποχή όμως του Bacon, κατά τον 17ο αιώνα και έπειτα, η επιστήμη αντιπροσωπεύει τη γνώση που προσφέρεται για τον έλεγχο και την κατάκτηση της φύσης, ...».

Έχοντας ως βάση της προσωπικής σου κοσμοθεωρίας τα στοιχεία αυτά, καθώς και κάποιες από τις έννοιες που περιγράφονται στις επόμενες σελίδες αυτού του φυλλαδίου είμαι βέβαιος ότι οι όποιες ενέργειές σου στον τομέα της διαχείρισης του περιβάλλοντος θα έχουν ως γνώμονα όχι τη βελτίωση των συνθηκών του περιβάλλοντος, γιατί αυτό είναι μια ουτοπία, αλλά τη διατήρηση της παρούσας κατάστασης του περιβάλλοντος, έτσι ώστε να έχει και πάλι το χρόνο αυτό τούτο το περιβάλλον να επιληφθεί της ανθρώπινης παρέμβασης και στα δικά του χρονικά πλαίσια να παρέμβει για την επίτευξη της πολυπόθητης και μοναδικής ισορροπίας για την οποία αυτό μεριμνά.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΧΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΡΙΤΩΝ

Το έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

ΠΕΛΕΓΡΙΝΗΣ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ., *ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ*, Οι έννοιες, οι θεωρίες, οι σχολές, τα ρεύματα και τα πρόσωπα. Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα, 2009.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημήτριος Ματθόπουλος, 2014.

Δημήτριος Ματθόπουλος. «**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ: Εισαγωγή**». Έκδοση: 1.0. Αγρίνιο 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: **XXX**

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons

Αναφορά Δημιουργού, Απαγόρευση Εμπορικής Χρήσης και Όχι Παράγωγα Έργα.

Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

